

Alapító főszerkesztő: Obersovszky Gyula

A Rákóczi út 17-ben – néhány lépésnyire az Urániától – réztábla a kapu alatt: „Igazság szerkesztősége I. emelet.” A frissen festett szobákban a legendás híru újság – harmincnyévi múltán – második évfolyamára készül...

„A forradalmi magyar ifjúság lapja”, majd „a magyar forradalmi ifjúság és honvédek lapja” – olvashattuk 1956-ban a lap számain a fejléc alatt. A most indulón ez áll: alapító főszerkesztő *Obersovszky Gyula*. Az idősebb kollégáknak ismerős a név, ám a mai harmincasoknak – hacsak a Sportfogadás impresszumából nem, minthogy 25 évig jegyezte e lapot – nem sokat mond. A 22 éves Obersovszky Debrecenben, a megyei lapnál kezdte a pályát 1949-ben. Később a kulturális rovat vezetője, a szövetségben tagja a kulturális szakosztály vezetőségének. Egy ártatlannak tűnő előadása után 1955-ben „kitör a gyalázat”, s a három apró emberpalánta apja utcára, egyzsersmind a fővárosba kerül.

Az októberi lázas napokban 24-én délután az Athenaeum Nyomdából ki-kerülő – nevével jegyzett –

Igazság első számát szétkapkodják az utcán.

A tizenkettedik – az utolsó – megjelenését november 7-én (!) szerdán, újra tankágyúk döreje kíséri.

„A mai napig védtük a nyomdát és a szerkesztőséget – olvasható e szám első oldalán –, holnaptól kezdve máshol harcolunk az Igazságért.” A már harmadik napja tartó fegyverkoncertre hat hasábos, címes mondat utal az újság alján: „A nehéz helyzetre való tekintettel korrektúra nélkül jelent meg a lap!”

Aztán... tízezrek özönlenek a nyugati határ felé. Obersovszkyt is sokan kérelmek – köztük Déry Tibor is: addig menjen, amíg nem késő. Ám ő úgy véli: neki most dolga van – s noha 40 000 dollár várja egy bécsi bankban – a komor december eleji napokban a munkástanácsok lapján ügködik az Egyetemi Nyomdában.

December 6-án kis mikulással a zsebében indul haza, meglepni a három apróságot. Ám a nagyobb meglepetés őt éri: otthonról hurcolják el a börtönbe. **Eörsi István** 1988-ban, először a Katalizátor Iroda gondozásában közreadott börtönmemoárjában (Emlékezés a régi szép időkre) írja: amikor néhány könyvet kikölcsönzött, Pufi, a

volt vallató tiszt „leszólítja”: aztán siessen az olvasással **Eörsi**, mert „barátai,

Obersovszky és Gáli már megkapták a kötelet,

rövidesen maga következik”. Hogy-hogy? – értetlenkedik **Eörsi**. Hiszen először... „Másodszorra megkapták a madzgot” – adja értésére vigyorogva a kérdezőt.

A halálos verdiktet követően 1957. június 20-tól hetekig ül Gáli Józseffel a halálos zárkán. A két író kivégzését a nemzetközi tiltakozás akadályozza meg. Obersovszky 1963-ban szabadul, s végül a Sportfogadáshoz kerül szerkesztőnek.

Az író-költő alapító főszerkesztő a Rákóczi úti szerkesztőségben mondja az Igazság újraindulásának körülményeiről:

– Az év elején megkeresett Németh Jenő, a Pallas Lap- és Könyvkiadó vezérigazgatója: új lapot akarnak indítani, vállalnám-e a szerkesztést? Rögtön igent mondtam. Arra gondoltam: utánunk szolt a történelem, 1956-ban az első független demokratikus lap második évfolyamaként újra indulhatna az Igazság. Noha hetilapra szolt a jogosítványunk, úgy vélem, az élet azt kívánná, hogy napilap legyünk. A kiadónak erre nincs elég pénze, s a sok futószalagos lap mellett erkölcsstelennek tartanám, hogy veszteséges újságot csináljunk. Ezért a Pallas-szal közösen külföldi tőke bevonásáról tárgyalunk, s rövidesen eldől:

Ösztől napi- vagy hetilapként indul az Igazság.

Bemutakozásként június 16-án egy 32 oldalas előszámmal tesszük le a névjegyünket: benne az 56-ban megjelent 12 lapszámot 16 oldalas mellékletben nyújtjuk át az olvasónak.

● *Az Igazság kihez, melyik réteghez kíván elsősorban szólni?*

– Banálisnak tűnhet a válaszom: minden gondolkodó emberhez. A címkézés gyanút ébreszt a lelkekben. A fiatal Magyarország pártoktól független lapja lesz az Igazság.

● *Profilja, formátuma?*

– Az 56-ban megjelent formátummal folytatjuk... Az Igazságban számos külső munkatárs bevonásával szándékaink szerint a belpolitika dominál majd. Aktuálpolitikai kérdésekről

Vaclav Hável, Milovan Gyilas, Alekszander Dubcek máris figyelemre méltó interjút adott készülő lapunknak.

● *Munkatársaid?*

– Akik talpon maradtak a régi gárdából, már itt vannak a szerkesztőségben: *Vészi János* a felelős szerkesztő, *Szilvási Lajos*, *Barabás Tamás*, *Juhász Róbert*... S várjuk az Igazság egykori munkatársait és a

ma igazságkeresőit, ahogy 1956-ban is.

Azokat a tehetséges huszonéveseket, akiknek majd remélhetően a lap révén válik ismertté a nevük.

● *A Négy Évszak-ban olvastam a minap Galsai Grimaszába szánt börtönmélekeiddel kapcsolatos Piros leveleket...*

– Igen, végülis ez az írásm ott és most jelent meg először. Viszont két regényem, a *Piros egér* és a *Piros madár* a Szabad Tér Kiadó gondozásában rövidesen megjelenik. Az előbbiben ifjú újságíróként megélt élményemet, egy medika krimiszereű aberrált dolgait mesélem el olvasmányos feldolgozásban. A *Piros madár* korunk regénye. Egy ember életén pereg a cselekmény fonala, aki megjárta Horthy börtöneit, a Rajk-perben is, 56 után is elítélik. A társra vágyó magánzárkás rab cellájába betéved egy kis madár. Emberünk meg akarja fogni, közben megsérül, s véretől szennyezve riogva repdes a piros madár.

● *Visszatérve az Igazságra: a Sportfogadás kényelmes, csendes főszerkesztői székét miért cserélted fel az újabb lapalapítással járó gondokra?*

– Nézd, minden párhuzam sántít. Én 1956-ban is kényelmesen leléphettem volna, mégis maradtam, mert úgy vélttem, nekem itthon még dolgom van. A kutyaszíjon futó világból kimászva, gyerekeimmel is most tudok igazából szót érteni, most kezdenek rám találni. Nagy volt a kísértés, hogy a megváltozott hazai közegben volt és új munkatársaimmal újra indítsuk az Igazságot. Egy pillanatra sem bánom, hogy ezért a lapért adtam oda az ifjúságot. Az akkori, tiszta szándékom most szeretném befejezni. Hát ezért váltottam: néhány évig még dolgom van. Olyan újságot akarunk adni az olvasónak, amelyben – mércénk szerint – az emberi tisztesség és a szakmai minőség lesz a meghatározó!

Zelev Ferenc